

Den Sociale Kapitalfond Analyse
Portræt af de særligt sociale
virksomheder i Danmark

November 2016

Kontakt:

Analysechef Kristian Thor Jakobsen

Tlf.: 3022 6792

HOVEDKONKLUSIONER

- I 2013 havde godt 35 pct. af alle små og mellemstore virksomheder (SMVer), altså private virksomheder med 10-249 ansatte, mindst en ansat i støttet beskæftigelse.
- Antallet af særligt sociale SMV'er lå på ca. 1.700 i udgangen af 2013 svarende til knap hver tiende. Antallet var faldende fra ca. 2.000 særligt sociale virksomheder i 2008 til lige omkring 1.500 i 2012. Særligt sociale virksomheder defineres i dette notat som værende private virksomheder med 10-249 ansatte, hvor antallet af ansatte i støttet beskæftigelse er på mindst fem eller udgør mindst 10 pct. af de ansatte i virksomheden.
- Særligt sociale virksomheder havde i 2013 omkring 5.500 personer ansat i støttet beskæftigelse, hvilket var en stigning på mere end 1.000 personer fra 2012, men stadig under niveauet på godt 6.000 fra 2008.
- Særligt sociale virksomheder var overrepræsenteret inden for handel og industri sammenlignet med øvrige små og mellemstore virksomheder i 2013. Til gengæld var de typisk underrepræsenteret i brancher som bygge og anlæg, vidensservice samt information og kommunikation.
- Den årlige vækst i omsætning for særligt sociale virksomheder fra 2013 lå på ca. 13 i snit, hvilket svarer til niveauet for ordinære virksomheder. Omkring 35 pct. af de særligt sociale virksomheder oplevede en årlig vækst på mindst 10 pct. fra 2010 til 2013, mens det samme var gældende for ca. 40 pct. af de ordinære virksomheder.
- Blandt virksomheder med 10-49 ansatte, der ikke var særligt socialt ansvarlige, var den gennemsnitlige omsætning ca. 35 mio. kr. i 2013, mens særligt sociale virksomheder med lignende antal medarbejdere havde en gennemsnitlig omsætning på ca. 22 mio. kr. For virksomheder med 50-249 ansatte var der ikke umiddelbart forskel i omsætningen, hvis virksomhederne fordeles efter deres sociale ansvar.
- Særligt sociale små og mellemstore virksomheder havde samtidig et signifikant lavere resultat før skat i 2013 sammenlignet med ordinære virksomheder.
- Den gennemsnitlige vækst i årets resultat siden 2010 var lavere for særligt sociale virksomheder sammenlignet med ordinære virksomheder. Men andelen af særligt sociale virksomheder i en positiv udvikling, defineret ved en positiv udvikling i deres resultat før skat i perioden 2010-2013 og med et positivt resultat i 2013, lå dog på godt 50 pct. svarende til andelen for ordinære virksomheder.

BAGGRUND

Den samlede andel, der er ansat i støttet beskæftigelse, er steget fra godt 1 pct. i 1998 til omkring 3,5 pct. i 2013. Ansættelse af personer i støttet beskæftigelse anvendes i første omgang som indikator for virksomheders evne og lyst til at inkludere personer med særlige behov. Størstedelen af personer – omkring to tredjedele - ansat i støttet beskæftigelse i 2013 var ansat i fleksjob, mens knap hver femte var ansat i løntilskud.¹ Støttet beskæftigelse omfatter i denne henseende ansættelse i fx løntilskud, fleksjob, skånejob og revalidering. Omvendt indgår personer ansat på fx almindelige vilkår, men som i praksis indeholder skånehensyn, og virksomhedspraktik ikke. Derfor er dette et relativt konservativt skøn for andelen af virksomheder, der tager et socialt ansvar i form af ansættelse af udsatte personer.

I 2013 havde godt 35 pct. af alle små og mellemstore virksomheder (SMVer), altså private virksomheder med 10-249 ansatte, mindst en ansat i støttet beskæftigelse.² Blandt disse virksomheder er der nogle, der tager et særligt socialt ansvar, ved at have relativt mange udsatte borgere tilknyttet via tilskudsordningerne. Men hvor mange særligt sociale virksomheder er der i Danmark, og hvad karakteriserer dem i forhold til fx branchetilknytning?

Særligt sociale virksomheder defineres i dette notat som værende private virksomheder med 10-249 ansatte, hvor antallet af ansatte i støttet beskæftigelse er på mindst fem eller udgør mindst 10 pct. af de ansatte i virksomheden.³

Dette notat beskriver udviklingen i antallet af særligt socialt ansvarlige virksomheder siden 2008 og beskriver disse virksomheder ud for bl.a., hvor mange personer, som de har løftet ind på arbejdsmarkedet via støtteordninger. Desuden belyser notatet disse virksomheders branchetilknytning og deres økonomiske resultater og sammenholder disse med øvrige små og mellemstore virksomheder i Danmark.

Udviklingen i antallet af særligt sociale virksomheder siden 2008
Antallet af særligt sociale virksomheder lå på ca. 1.700 i udgangen af 2013, jf.

---

¹ Jf. Jakobsen et al (2015): Virksomheders sociale engagement. SFI.

² Egen beregning tilsvarende Jakobsen et al (2015), men hvor virksomheder opdeles efter cvr-nummer og ikke arbejdsstedsnummer. Kilden er Registerbaseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS) og baserer sig på den primære beskæftigelsesstatus i november 2013.

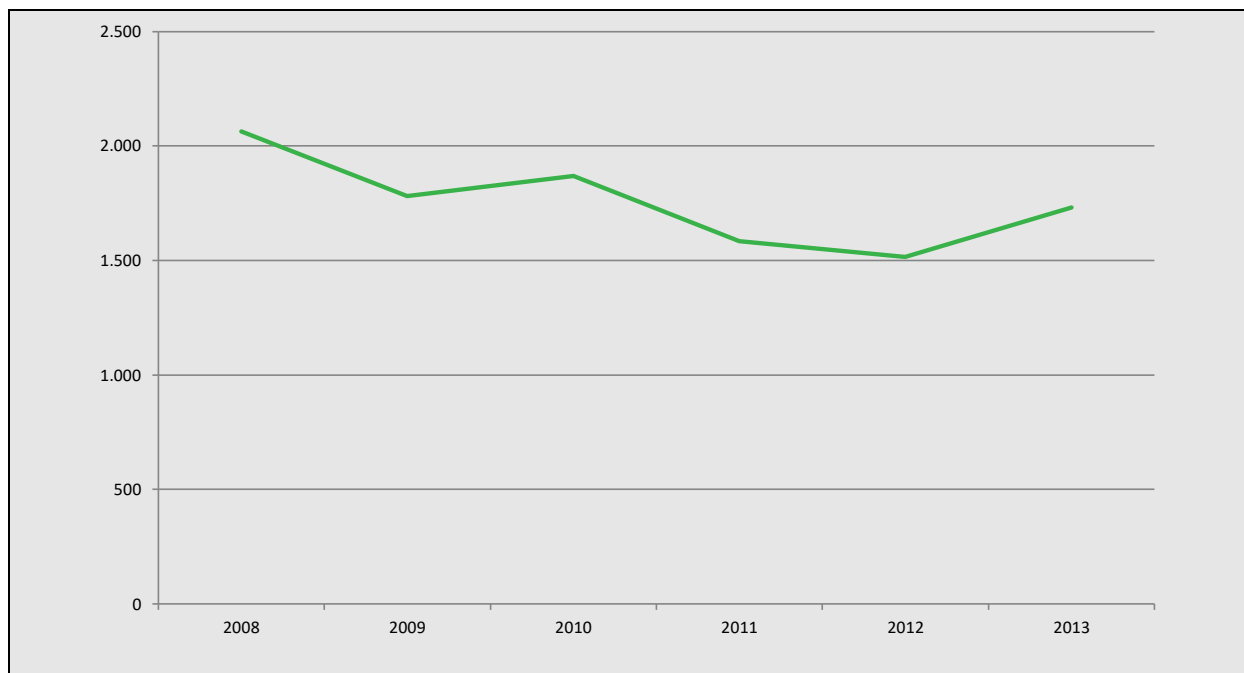
³ Kriteriet ned mindst 5 medarbejdere i støttet beskæftigelse er tilføjet for at imødegå, at andelen af medarbejdere i støttet beskæftigelse er faldende i takt med virksomhedsstørrelsen. For at sikre at større virksomheder kan opfylde kriteriet for at være særligt socialt ansvarlige er kriteriet med det absolutte antal derfor tilføjet. Desuden skal virksomheden være at finde i regnskabsstatistikken.

Figur 1. Antallet var faldende fra ca. 2.000 i 2008 til lige omkring 1.500 i 2012. Stigningen i antallet af særligt sociale virksomheder i 2013 er dels drevet af ikrafttrædelsen af den seneste fleksjobsreform. Antallet af personer på fleksjobsordningen steg med omkring 4.000 personer i løbet af 2013 svarende til en stigning på omkring seks pct. mod hidtidige årlige stigninger på ca. en procent.⁴ Stigningen i antallet af personer omfattet af fleksjobordningen må alt andet lige forventes at bidrage til, at flere virksomheder på sigt vil kunne karakteriseres som værende særligt sociale ud fra dette notats definition.

---

⁴ Jf. Jobindsats.dk

Figur 1: Udvikling i antallet af små og mellemstore virksomheder, der tager et særligt socialt ansvar, 2008-2013

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Antallet af små og mellemstore virksomheder var generelt faldende i årene 2008-2010, hvilket kan forklare en del af faldet i antallet af særligt sociale virksomheder i denne periode. Andelen af små og mellemstore virksomheder, der kunne karakteriseres som særligt sociale, lå således på knap 10 pct. frem mod 2010, hvor efter andelen faldt til ca. 8 pct. Faldet i antallet af særligt sociale virksomheder fra 2010 til 2012 skyldes derved ikke et generelt fald i antallet af små og mellemstore virksomheder. Efter stigningen i antallet af særligt sociale virksomheder i 2013 steg andelen tilsvarende til ca. 9 pct.

Andelen af særligt sociale virksomheder har samtidig været højere for små virksomheder (mellem 10 og 49 ansatte) sammenlignet med mellemstore virksomheder gennem hele perioden. Forskellen har i gennemsnit ligget på ca. et pct.-point.

Særligt sociale virksomheder havde i 2013 omkring 5.500 personer ansat i støttet beskæftigelse, hvilket var en stigning på mere end 1.000 personer fra 2012, men stadig under niveauet på godt 6.000 fra 2008. Den gennemsnitlige andel af ansatte, der er ansat i støttet beskæftigelse i de særligt sociale virksomheder, har ligget konstant på 15 pct. siden 2008. Derved har ændringerne i antallet af personer ansat i støttet beskæftigelse i disse virksomheder næsten udelukkende været påvirket af udviklingen i antallet af særligt sociale virksomheder.

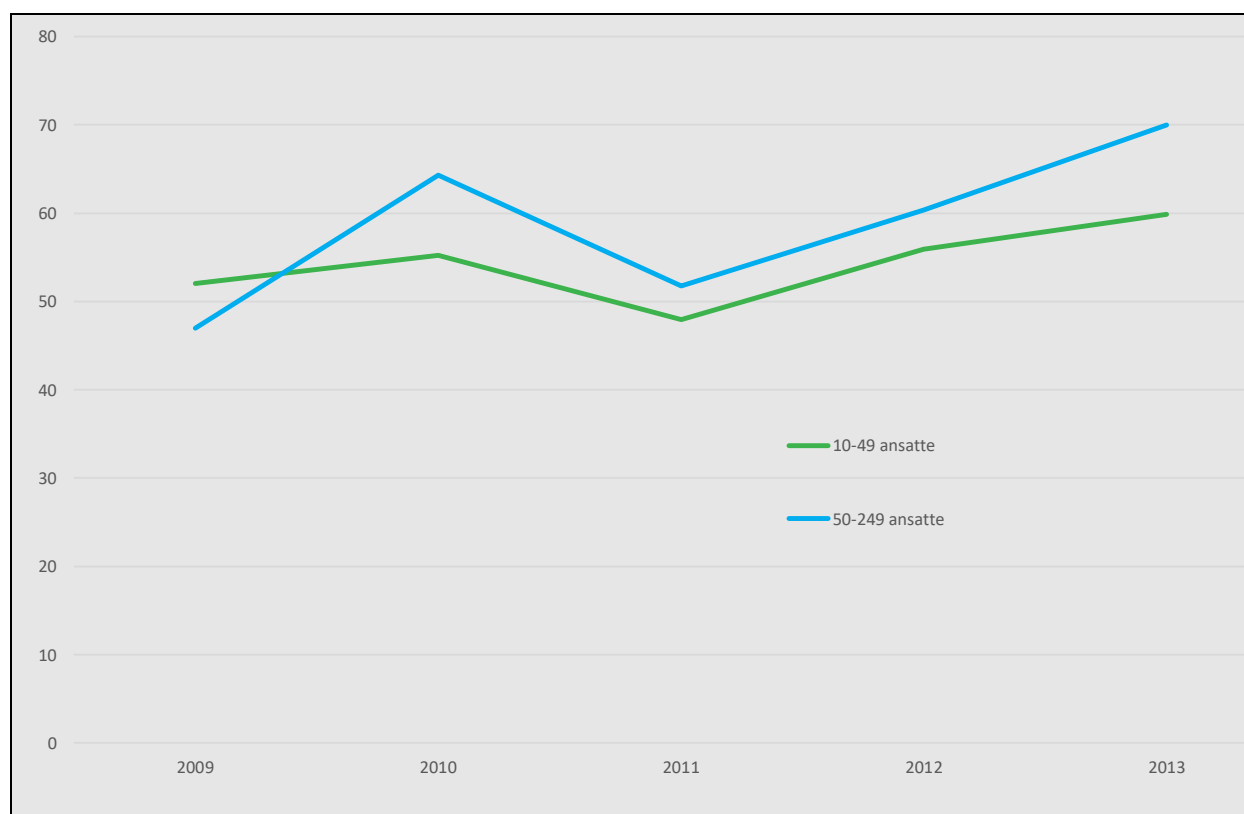
Boks 1: Antallet af personer på offentlig forsørgelse

De sociale virksomheder er som udgangspunkt defineret ved at være virksomheder, der inkluderer personer fra kanten af arbejdsmarkedet i virksomheden. Men hvor mange personer befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet i Danmark? Udgangspunktet for dette tal kunne være antallet af personer, der på et givent tidspunkt befinder sig på offentlig forsørgelse, men som på sigt måske kan løftes ind i beskæftigelse.

I 1. kv. 2016 var der i følge Danmarks Statistik knap 560.000 fuldtidspersoner på offentlig forsørgelse, når der ses bort fra ledige dagpengemodtagere, SU-modtagere, efterlønsmodtagere, pensionister og personer på ferie- og barselsdagpenge. Hvis der udelukkende ses på kontanthjælpsmodtagere, personer i vejledning og opkvalificering, personer i støttet beskæftigelse samt øvrige ydelsesmodtagere eksklusiv førtidspensionister, lå antallet på godt 340.000 personer. Dette er inklusiv ca. 60.000 fuldtidspersoner allerede i fleks- og skånejob og godt 50.000 på sygedagpenge. Hvis disse fratrækkes, bliver tallet ca. 230.000, hvoraf flertallet er øvrige ydelsesmodtagere så som ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere og personer på fx ledighedsydelse og ressourceforløb.

Opgørelsen af særligt sociale virksomheder har indtil videre udelukkende set på antallet af små og mellemstore virksomheder, der opfyldte kriteriet for særligt socialt ansvar fra år til år. Men der er en betydelig udskiftning blandt de særligt sociale virksomheder fra år til år. Fra 2009 har omkring halvdelen af de særligt sociale virksomheder ikke opfyldt kriteriet det efterfølgende år, jf. *Figur 2*. Andelen af særligt sociale virksomheder, der har opfyldt kriteriet i mindst to år, har dog været stigende siden 2011. I 2013 havde omkring 70 pct. af de særligt sociale mellemstore virksomheder også opfyldt kriteriet det foregående år, mens det samme var gældende for ca. 60 pct. af de små særligt sociale virksomheder.

Figur 2: Andel af særligt sociale virksomheder, der også opfyldte kriteriet for særlig social ansvarlighed året før, 2009-2013 (pct.)

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

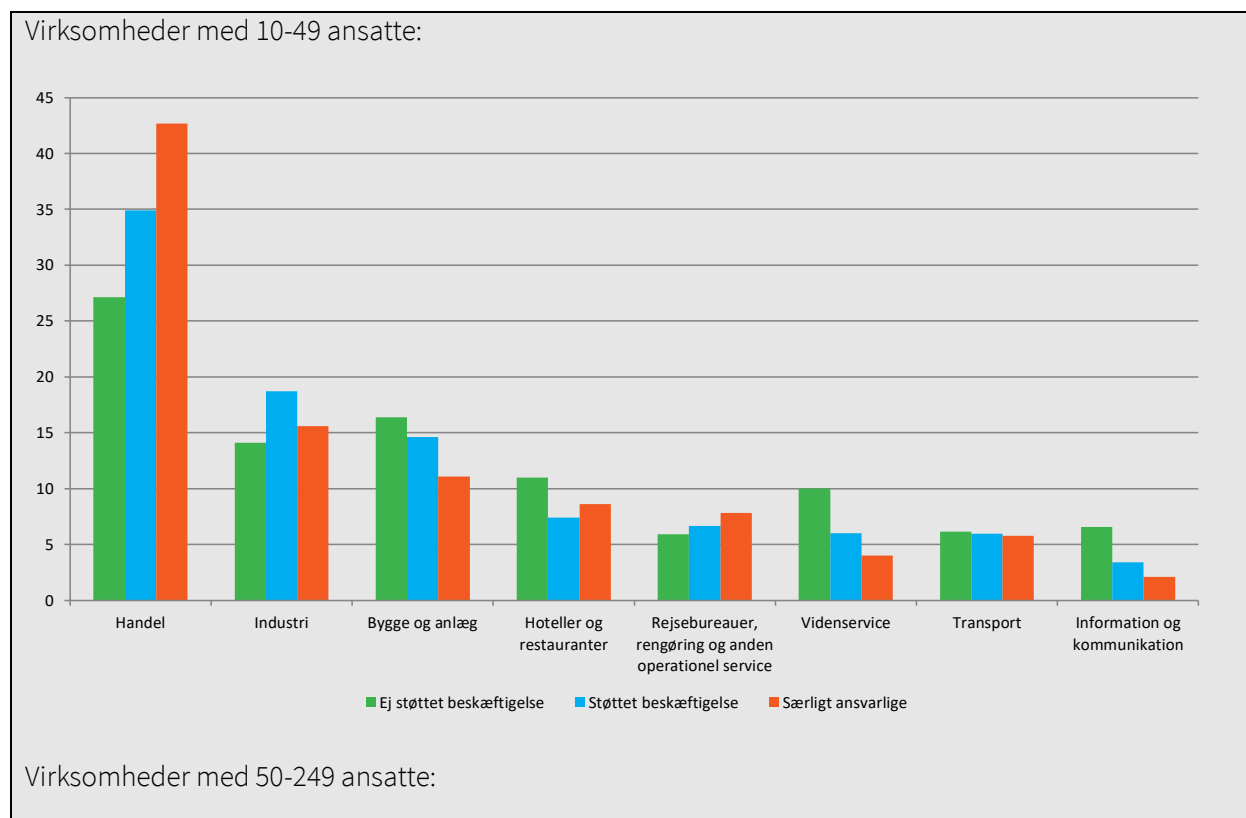
Branchetilknytning for sociale virksomheder

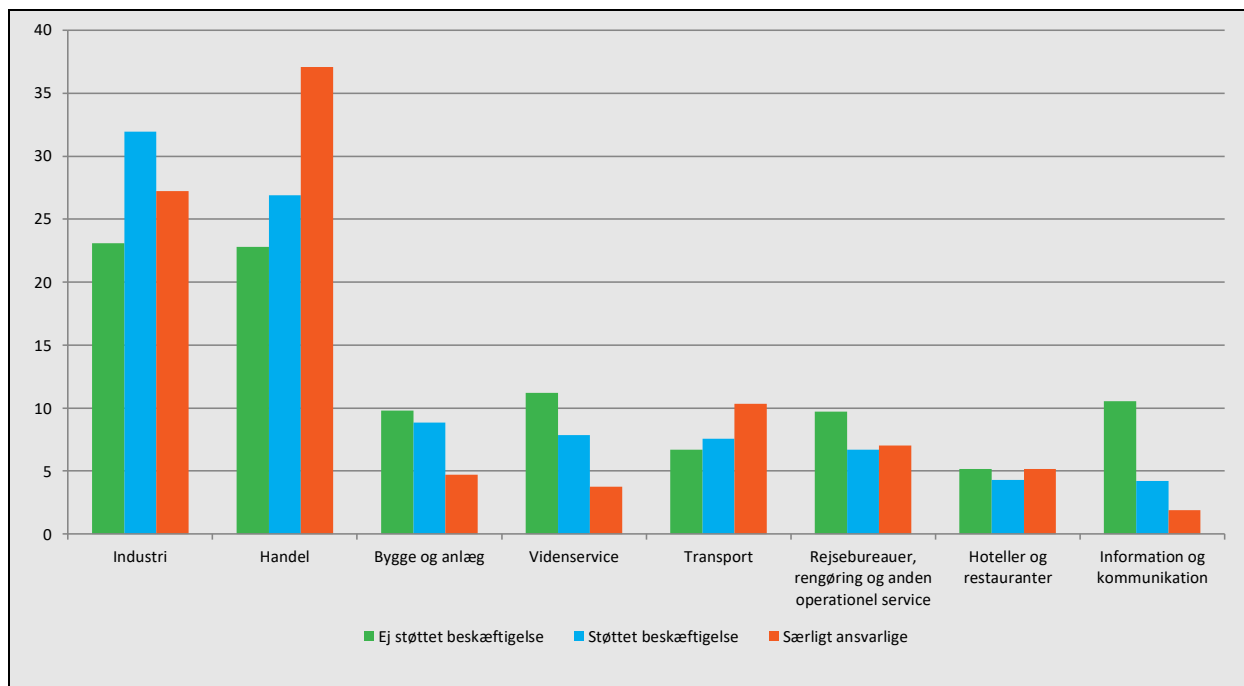
Små særligt sociale virksomheder var overrepræsenteret inden for handel sammenlignet med øvrige små virksomheder i 2013, jf. Figur 3. 43 pct. af de små særligt sociale virksomheder var således placeret inden for handelsbranchen, mens kun 27 pct. af små virksomheder, der ikke gjorde brug af støttet beskæftigelse, tilhørte denne branche. Foruden handel var små særligt sociale virksomheder også overrepræsenteret i brancherne "Industri" og "Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service" i mindre grad i 2013. Omvendt var små særligt sociale virksomheder underrepræsenteret i brancher så som "Bygge og anlæg" og "Videnservice".

Umiddelbart er de brancher, hvor små særligt sociale virksomheder er overrepræsenterede, kendetegnet ved at have jobfunktioner, der stiller relativt simple kompetencekrav, hvilket kan medvirke til at forklare, hvorfor virksomheder i netop disse brancher i højere grad tager et særligt socialt ansvar.

Blandt de mellemstore virksomheder er tendensen nogenlunde tilsvarende de små virksomheder. De særligt sociale virksomheder er overrepræsenterede i handels- og industribranchen, men modsat de små virksomheder også inden for "Transport". Tilsvarende de små virksomheder er de særligt sociale virksomheder underrepræsenteret i bl.a. "Videnservice" og "Information og kommunikation".

Figur 3: Branchefordeling for små og mellemstore virksomheder, 2013 (pct.)

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Økonomien i særligt sociale virksomheder

I 2013 havde virksomheder med 10-49 ansatte, der ikke var særligt socialt ansvarlige, herfra kaldet ordinære virksomheder, en omsætning på ca. 35 mio. kr. i snit, mens særligt sociale virksomheder med lignende antal medarbejdere havde en gennemsnitlig omsætning på ca. 22 mio. kr., jf.

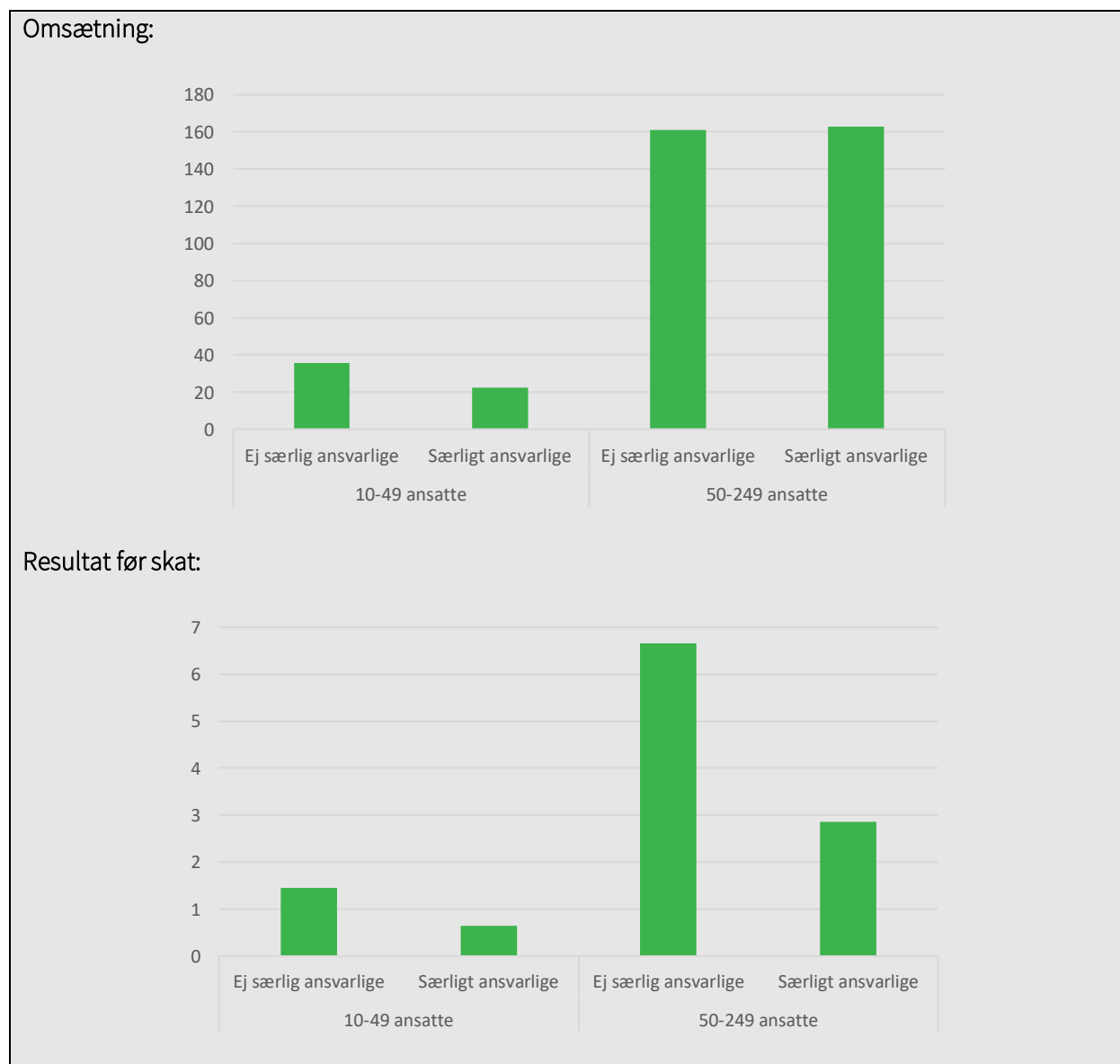

Figur 1. For virksomheder med 50-249 ansatte var der ikke umiddelbart forskel i omsætningen, hvis virksomhederne fordeles efter deres sociale ansvar.

Resultatet før skat lå på omkring det halve for særligt sociale små og mellemstore virksomheder sammenlignet med tilsvarende ordinære virksomheder, jf.

Figur 1. Fx havde ordinære virksomheder med 50-249 ansatte et gennemsnitligt årligt resultat før skat på godt 6,5 mio. kr., mens særligt sociale virksomheder med tilsvarende størrelse havde et årsresultat på knap 3 mio. kr. i snit.

Figur 4: Omsætning og resultat før skat i små og mellemstore virksomheder fordelt efter socialt ansvar, 2013

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Hvis der tages højde for forskelle i bl.a. virksomhedsstørrelse, geografisk placering og branchetilknytning, havde særligt sociale små og mellemstore virksomheder således en signifikant lavere omsætning og resultat før skat i 2013 sammenlignet med ordinære virksomheder.⁵

⁵ Se bilag for resultater. Særligt sociale virksomheder har dog ikke markant højere andel af virksomheder med et negativt resultat i 2013 sammenlignet ordinære virksomheder.

Særligt sociale virksomheder fra 2013 har siden haft en gennemsnitlig årlig vækst i omsætningen på omkring 13 pct., jf. *Tabel 1*.⁶ Dette svarer til niveauet for øvrige små og mellemstore virksomheder, der ikke opfyldte kriteriet for særligt social ansvarlighed i 2013. Andelen af virksomheder, der har haft en gennemsnitlig årlig vækst i omsætningen på minimum 10 pct. siden 2010, var samtidig på godt 35 pct. for særligt sociale virksomheder sammenlignet med en andel på omkring 40 pct. for ordinære virksomheder.

De særlige sociale virksomheder fra 2013 har således formået have en vækst i omsætningen svarende nogenlunde til ordinære virksomheder, men havde som tidligere vist en lavere omsætning absolut set i 2013.

Tabel 1: Andel af virksomheder fra 2013, der var særligt social ansvarlige i 2010, fordelt efter social ansvarlighed i 2013 (pct.)

	10-49 ansatte		50-249 ansatte	
	Ej særligt ansvarlige	Særligt ansvarlige	Ej særligt ansvarlige	Særligt ansvarlige
Gns. årlig vækstrate i omsætning fra 2010 til 2013 (i pct.)	13,8	13,1	13,6	13,3
Andel med minimum 10 pct. årlig vækst i omsætning (pct.)	40,2	35,8	41,5	35,8
Gns. årlig vækst i resultat før skat fra 2010 til 2013 (i 1.000 kr.)	153,7	103,8	502,9	355,3
Gns. resultat før skat i 2010 (i 1.000 kr.)	909,0	451,6	4.273,7	2.407,8
Andel med gns. positiv årlig vækst i årets resultat og positivt resultat i 2013 (pct.)	55,1	53,5	56,9	50,9

Noter: Vækst i bruttofortjeneste og antal medarbejdere giver samme resultat som for omsætning. Altså en lidt lavere, men signifikant andel af særligt sociale virksomheder med mindst 10 pct. årlig vækst (se bilag).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Den gennemsnitlige årlige vækst i virksomhedernes årsresultat før skat lå på ca. 100.000 kr. for små særligt sociale virksomheder fra 2010 til 2013, mens ordinære små virksomheder havde haft tilsvarende vækst på ca. 150.000 kr. Særligt sociale virksomheder med 50-249 ansatte havde også en lavere gennemsnitlig vækst i årsresultaterne sammenlignet med lignende ordinære virksomheder.

Den lavere vækst i resultatet kan dels forklares ved det lavere udgangspunkt for årsresultatet for særligt sociale virksomheder i 2010. Set i forhold til denne har særligt sociale virksomheder haft en lidt større relativ stigning i årets resultat i perioden 2010-13.

Andelen af særligt sociale virksomheder, der havde haft en gennemsnitlig positiv udvikling i årets resultat samt et positivt resultat i 2013, svarede samtidig stort set til andelen for de ordinære virksomheder.

Til sidst viser udviklingen, at fire ud af fem af de særligt sociale virksomheder i 2010 stadig var aktive selskaber i 2013.⁷ Dette svarer til andelen blandt ordinære virksomheder. Dette indikerer, at til trods for

⁶ Dette inkluderer kun virksomheder, der også var aktive i 2010.

⁷ Et aktivt selskab defineres ved at have et registreret årsregnskab under samme cvr-nummer.

det lavere niveau for omsætning og indtjening blandt særligt sociale virksomheder i 2013 sammenlignet med ordinære virksomheder, var særligt sociale virksomheder fra 2010 ikke umiddelbart i højere risiko for ikke længere at være aktive i 2013 sammenlignet med ordinære virksomheder.

BILAG

Tabel 2: Resultater af regression på økonomiske årsresultater for virksomheder med 10-249 ansatte, 2013 (tusinde kr.)

	Omsætning	Resultat før skat
Social ansvar (særlig social=1)	-8.099***	-362***
Størrelse virksomhed (50-249 ansatte= 1)	553	138
Særlig social virksomhed med 50-249 ansatte	-30.212***	-4.587***
Antal ansatte	2.228***	101***
Antal ansatte^2	-3.5***	-0.2*

Noter: *=5 pct. signifikans, **=1 pct. signifikans, ***=0,1 pct. signifikans. Der er desuden inkluderet kontrolvariable for kommunepacering og branchetilknytning.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Tabel 3: Udviklingen i alternative økonomiske nøgletal fra 2010 til 2013 fordelt efter størrelse og socialt ansvar i 2013 (pct.)

	10-49 ansatte		50-249 ansatte	
	Ej særligt ansvarlige	Særligt ansvarlige	Ej særligt ansvarlige	Særligt ansvarlige
Gns. årlig vækstrate i bruttofortjeneste fra 2010 til 2013 (i pct.)	13,3	10,6	14,1	12,6
Andel med minimum 10 pct. årlig vækst i bruttofortjeneste (pct.)	38,3	34,4	41,5	32,8
Gns. årlig vækstrate i antal medarbejdere fra 2010 til 2013 (i pct.)	6,6	6,9	8,7	7,5
Andel med minimum 10 pct. årlig vækst i antal medarbejdere (pct.)	29,8	31,8	29,0	25,3

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.